

LÄÄKKEIDEN HINTAVERTAILU

Lääkkeiden vähittäismyyntihinnat Suomessa ja
Ruotsissa

Tehty Kaupan liiton toimeksiannosta
Tammikuu 2024

Yhteenveto selvityksen päätuloksista

Hintavertailumme osoittaa, että vähittäismyyntihinnat Ruotsin apteekki- ja lääkemarkkinalla ovat Suomea edullisempia. Havainto on johdonmukainen Ruotsin lääkeviranomaisen TLV:n hintasäännettyjä reseptilääkkeitä koskevien tukkuhintavertailujen kanssa, joiden mukaan Ruotsin tukkuhinnat ovat Euroopan edullisimpia.¹

Itsehoitolääkkeet ovat Ruotsissa **keskimäärin 37 prosenttia Suomea edullisempia**. Kaiken kaikkiaan itsehoitolääkkeiden hintaerot Ruotsin ja Suomen välillä vaihtelevat vertailuryhmittäin ja Ruotsin myyntikanavan mukaan.

Tarkasteltaessa kaikkia reseptilääkkeitä, hinnat ovat Ruotsissa **keskimäärin 11 prosenttia Suomea edullisempia**. Kun tarkastelu rajataan niihin reseptilääkkeisiin, jotka kuuluvat kummankin maan viitehintajärjestelmän piiriin, ovat nämä viitehintajärjestelmiin kuuluvat lääkkeet Ruotsissa **keskimäärin 20 prosenttia Suomea edullisempia**.

1) Katso esimerkiksi TLV (2023), Internationell Prisjämförelse av Läkemedel 2023 ([Linkki](#))

Sisällysluettelo

1 Johdanto

2 Itsehoitolääkkeet

3 Reseptilääkkeet

Johdanto

Copenhagen Economics (CE) on Kaupan liiton toimeksiannosta laatinut lääkkeiden vähittäismyyntihintoja koskevan selvityksen. Selvityksen tavoitteena on tuottaa tietoa itsehoito- ja reseptilääkkeiden hintatasoista Suomessa ja Ruotsissa kokonaisuudessaan ja eri vertailuryhmien osalta.

Erilaisten lääkevalmisteiden hintavertailu maiden välillä ei ole yksinkertaista. Esimerkiksi lääketurvallisuuteen liittyvät sääntelykäytännöt ja markkinarakenteet vaihtelevat maiden välillä, mikä heijastuu eroina lääketuotevalikoimissa ja esimerkiksi kaupan olevien lääkepakkausten koossa. Tämä voi osaltaan selittää sitä, miksi vähittäismyyntihintaeroista maiden välillä on verrattain vähän tehtyjä selvityksiä.

Selvityksen rakenne on seuraava: alla esitämme keskeisimmät selvitystä ohjaavat valinnat; osiossa 2 tarkastelemme hintaeroja itsehoitolääkkeissä; osiossa 3 raportoimme reseptilääkkeitä koskevat hintaerot. Liitteessä esitämme valikoituja tuotekohtaisia esimerkkejä itsehoitolääkkeiden hintaeroista.

Tämä raportti on osa Kaupan liiton toimeksiantona tehtyä laajempaa selvitystyötä.

Keskeiset menetelmävalinnat

Hintavertailuselvitys tarkastelee eroja **lääkkeiden vähittäismyyntihinnoissa** Suomen ja Ruotsin välillä.

Vertailu tehdään sellaisten valmisteiden välillä, joilla on sama:

- 1) vaikuttava aine,
- 2) vahvuus,
- 3) lääkemuoto sekä
- 4) pakkauskoko (vain reseptilääkkeiden osalta)

Hintavertailussa tarkastellaan lokakuun 2023 vähittäismyyntihintoja Suomessa ja Ruotsissa.

Ruotsin kruunuissa ilmoitetut hinnat on muunnettu euroiksi lokakuun 2023 keskimääräisellä valuuttakurssilla.

Vertailtavat hinnat on yhdenmukaistettu lokakuun 2023 arvonlisäveron osalta.

Hintaeroja tarkastellaan pääasiassa vertailuryhmittäin samankaltaisille tuotteille, ei yksittäisten tuotteiden välillä. "Vertailuryhmällä" tarkoitamme keskenään vertailukelpoisten lääkevalmisteiden muodostamaa ryhmää.

Kaikki hintaerot on ilmaistu prosentuaalisena erona Suomeen verrattuna. Tällöin negatiivinen prosenttiluku kertoo tuotteen olevan Ruotsissa Suomea edullisempi.

Hinta-aineisto on kerätty pääosin lokakuussa 2023 viranomaisrekistereistä sekä apteekkien ja Ruotsin ruokakauppojen verkkosivuilta.

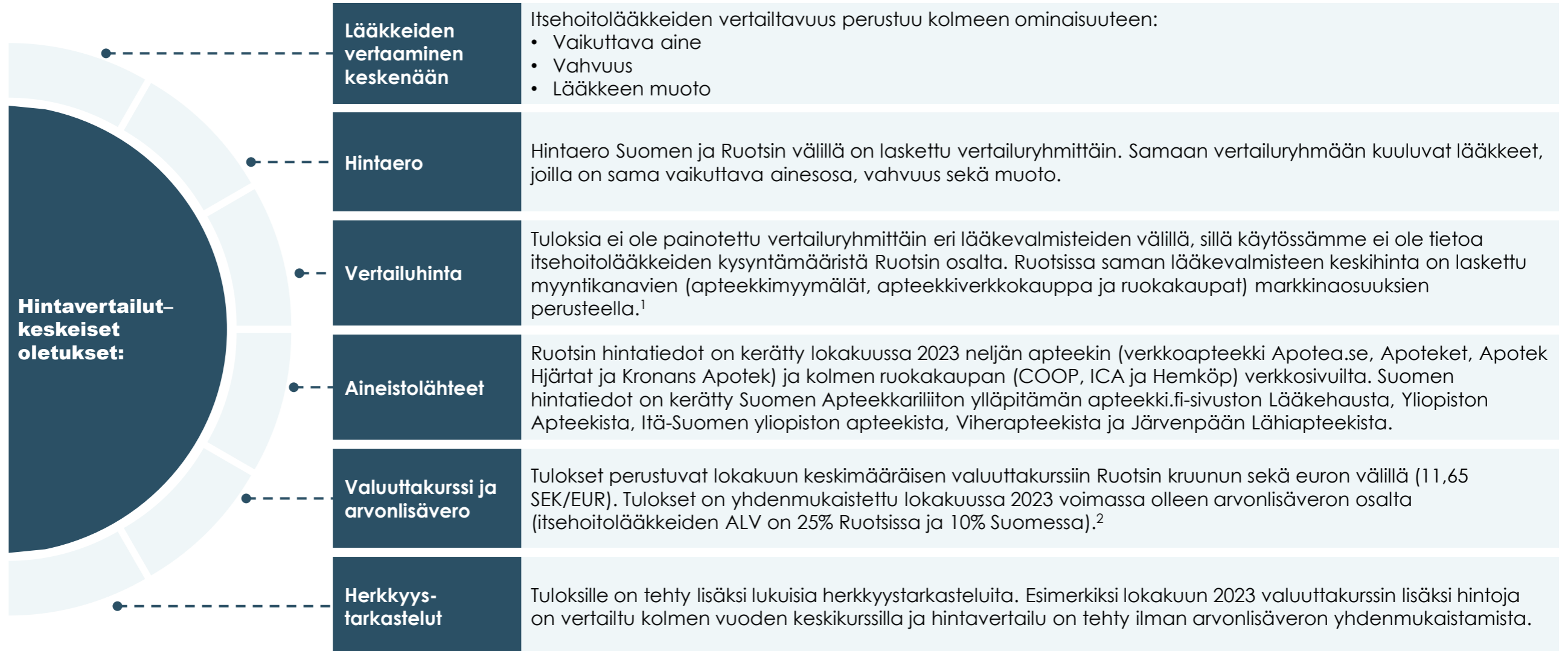
Aineiston kerääminen on toteutettu CE:n tätä tarkoitusta varten kehitettämän "hintarobotin" avulla (engl. "web crawler").¹ Lisäksi hintatietoja on varmennettu manuaalisella otannalla.

1) Kyse on ns. "web crawler"-robotista, joka automatisoidusti kerää hintatiedot määritellyiltä verkkosivuilta.

2

ITSEHOITOLÄÄKKEET

Katsaus tutkimusmenetelmiin: itsehoitolääkkeet

1) Apteekkien osuus itsehoitolääkkeiden myynnistä 83% ja muiden myyntikanavien osuus 17%. Lähde: eHälsomyndigheten (2022). Detaljhandel med läkemedel 2022 ([Linkki](#)). / Apteekkeissa myymälämyynnin osuus on 81% ja verkkokauppamyynnin osuus 19%. Lähde: TLV (2023). 2023 års uppföljning av apoteksmarknadens utveckling ([Linkki](#)) / Apteekkien markkinaosuudet: Apotek Hjärtat 31,5%, Apoteket 29,2%, Kronans apotek 15,6% ja Apotea 8,9%. Lähde: Ibid. / Ruokakaupan markkinaosuudet: ICA 53%, Axfood (Hemköp) 19,2%, COOP 18,1%. Lähde: Delfi (2022). Dagligvarukartan 2022 ([Linkki](#)) / 2) Ruotsin arvonlisävero: Momsfater och undantag från moms, Skatteverket. ([Linkki](#)). Suomen arvonlisävero: Hallituksen esitys HE 295/2018 vp, kohta 1.1.4. ([Linkki](#)).

Suomessa itsehoitolääkkeiden hinnat poikkeavat harvoin lääketaksan mukaisesta enimmäishinnasta

Läkelain muutos huhtikuussa 2022 on mahdollistanut rajatun hintakilpailun itsehoitolääkkeille, pois lukien lisäneuvontaa vaativat itsehoitolääkkeet. Apteekit saavat myydä näitä tuotteita **vähintään tukkuhinnalla ja enintään lääketaksan mukaisella hinnalla**.¹Apteekkimyymälän ja verkkokaupan hinnan tulee kuitenkin olla sama.²

Olemme tarkastelleet vertailuun kuuluvien apteekkien hinnoittelua lokakuussa 2023 ja verranneet näiden hintoja lääketaksan mukaiseen enimmäishintaan. Lokakuussa 2023 noin 95% tuotteista on myyty lääketaksan mukaisella enimmäishinnalla.

Vertailuun kuuluvista apteekeista Yliopiston Apteekki ja Itä-Suomen yliopiston apteekki vastaavat noin 84 prosenttia apteekkien verkkomyynnistä.³

Vertailuun kuuluneista apteekeista vain Yliopiston Apteekki merkitsee selvästi myyvänsä lääkkeitä alle lääketaksan mukaisen enimmäishinnan ja merkitsee tuotteet YA-hintaisina.⁴

Alle lääketaksan mukaisen enimmäishinnan myytävät itsehoitolääkkeet

	Ihmisille tarkoitettujen tuotteiden lukumäärä (pl. nikotiini*)	Enimmäishintaa edullisempien tuotteiden lukumäärä	Enimmäishintaa edullisempien tuotteiden osuus kaikista itsehoitolääkkeistä
Yliopiston Apteekki	670	27	4,0%
Itä-Suomen yliopiston apteekki	555	1	0,2%
Viherapteekki	416	0	0%
Järvenpään Lähiapteekki (verkkoapteekki.fi)	117	5	4,3%

1) Valtioneuvoston asetus lääketaksasta (17.10.2013/713), 4§. ([Linkki](#)) / 2) Ibid. / 3) Yliopiston Apteekin ja Itä-Suomen yliopiston apteekin yhteenlaskettu osuus kaikkien lääkkeiden verkkomyynnistä oli 84,3 prosenttia vuonna 2021. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2023:6, s. 46. / 4) <https://www.yliopistonapteekki.fi/ajankohtaista/ya-hinta/> *) Nikotiinituotteiden lukumäärää ei huomioida, sillä lääketaksan mukainen hinnoittelu ei koske nikotiinituotteita.

Löydämme vastaavan tuotteen 61 prosentille suomalaisista itsehoitolääkkeistä

Tunnistamme toisiaan Suomessa ja Ruotsissa vastaavat tuotteet kolmen ominaisuuden perusteella:

- Vaikuttava aine (lääkeaine, esim. ibuprofeeni)¹
- Tuotteen vahvuus (esim. 400mg)
- Lääkkeen muoto (esim. tabletti tai oraalisuspensio)

Lääkkeiden luokittelussa on merkittäviä kansallisia eroja: jokaiselle suomalaiselle itsehoitolääkkeelle ei löydy vastaavaa tuotetta Ruotsista.

Suomalaisista itsehoitolääkkeistä noin yhdeksän prosenttia on Ruotsissa luokiteltu reseptilääkkeiksi.

Suomessa itsehoitolääkkeiksi luokitelluista tuotteista noin 10 prosenttia ei ole Ruotsissa luokiteltu lääkkeiksi.

Muita syitä vertailukelpoisen tuotteen puuttumiselle ovat vaihtelut annosluokittelussa ja -vahvuuksissa sekä tuotevalikoimissa.

 Ruotsalaisia lääkkeitä vastaavien suomalaisten itsehoitolääkkeiden osuus				
	 Tuotteet, jotka vastaavat ruotsalaisia itsehoitolääkkeitä	 Tuotteet, jotka vastaavat ruotsalaisia reseptilääkkeitä	 Ei ole luokiteltu lääkkeiksi Ruotsin lääkerekisterissä	 Ei vastaavaa tuotetta
Tuotteiden lukumäärällä mitattuna	61% (479)	9% (74)	10% (80)	19% (147)
Osuus tukkumyynnin arvosta vuonna 2022	60%	7%	8%	25%

¹) Tunnistamme vaikuttavan aineen kummankin maan lääkerekistereissä käytetyn anatomis-terapeuttis-kemiallisen luokituksen perusteella (ATC-luokitus).

Itsehoitolääkkeet ovat Ruotsissa keskimäärin 37 prosenttia halvempia kuin Suomessa

Hinta Ruotsissa suhteessa hintaan Suomessa, lokakuun 2023 valuuttakurssi, yhdenmukaistettu arvonlisäverotus

Itsehoitolääkkeet ovat Ruotsissa keskimäärin 37 prosenttia halvempia kuin Suomessa.

Keskimääräinen hintaero kaikkien vertailuryhmien välillä on laskettu painottamalla vertailuryhmäkohtaiset hintaerot Suomen 2022 lääkemyynnillä Pharmacan tukkumyynntiaineiston pohjalta.

Ruotsissa valikoitujen itsehoitolääkkeiden myynti on sallittu apteekkien lisäksi muissa myyntipisteissä kuten ruokakaupoissa ja kioskeissa.

Hintaerot Suomen ja Ruotsin välillä vaihtelevat myyntikanavittain. Ruotsin lainsäädäntö mahdollistaa hintaerot myös saman apteekin myymälän ja verkkokaupan välillä.

Keskimääräinen hintaero Suomen ja Ruotsin välillä itsehoitolääkkeille

Apteekin myymälä	-33%
Apteekin verkkokauppa	-48%
Ruokakaupat	-34%
Keskimäärin	-37%

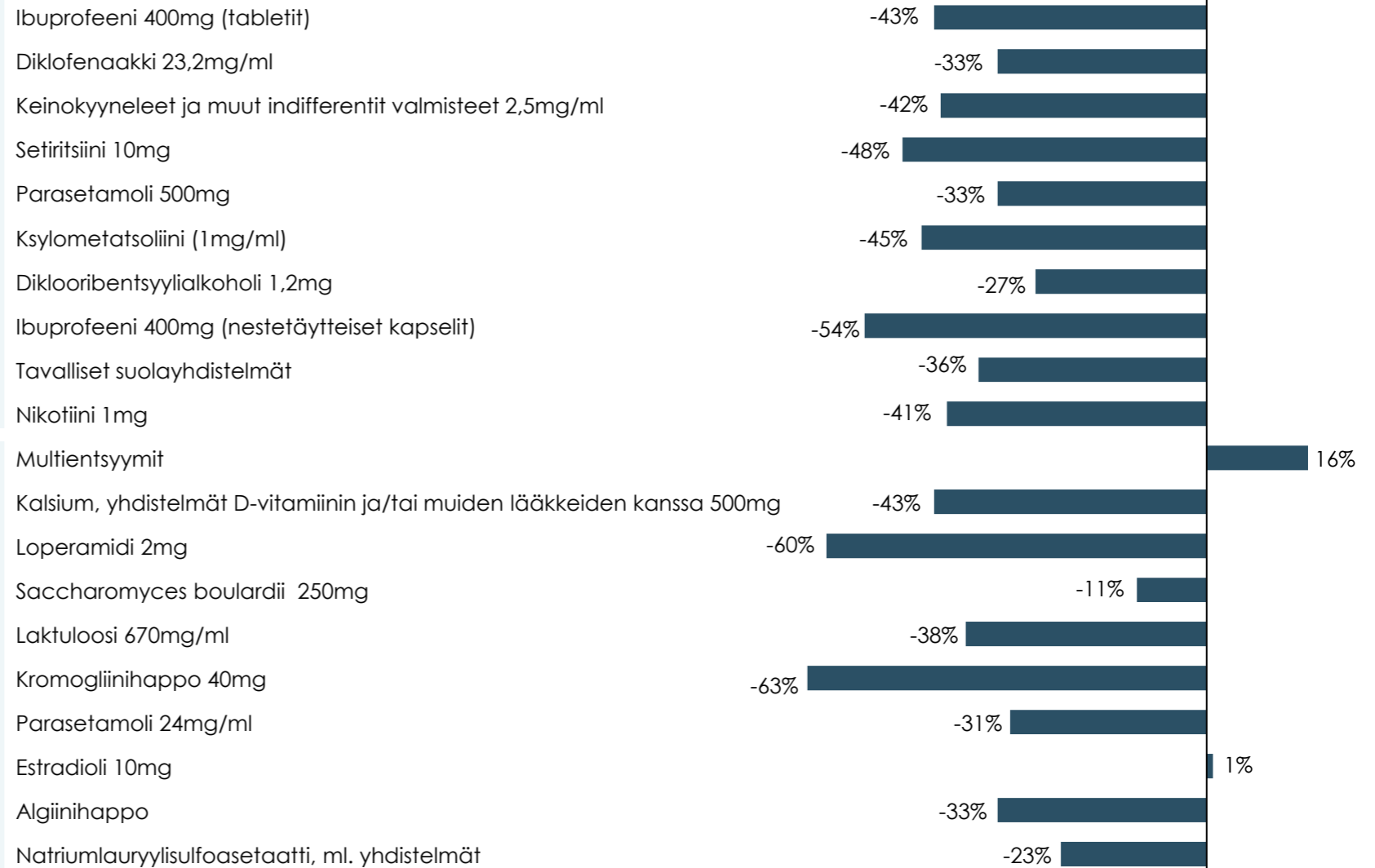
Myydyimmät itsehoitolääkkeiden vertailuryhmät ovat Ruotsissa suurelta osin Suomea edullisempia

Hinta Ruotsissa suhteessa hintaan Suomessa, lokakuun 2023 valuuttakurssi, yhdenmukaistettu arvonlisäverotus

Monet Suomessa yleisimmistä lääkkeistä ovat saatavilla Ruotsissa myös muualta kuin apteekkeista.

- Tällaisia lääkaineita ovat esimerkiksi ibuprofeeni, parasetamoli sekä ksylometatsoliini. Nämä ovat Ruotsissa halvempia kuin itsehoitolääkkeet keskimäärin.

Hintaerot kuitenkin vaihtelevat yksittäisten vertailuryhmien välillä ja 20 myydyimmästä vertailuryhmästä vain ravitsemukselliset multientsyymit ovat selvästi kalliimpia Ruotsissa.

Hintaerot Suomen ja Ruotsin välillä vaihtelevat myyntikanavittain – itsehoitolääkkeet ovat edullisimpia Ruotsin verkkoapteeekeissa

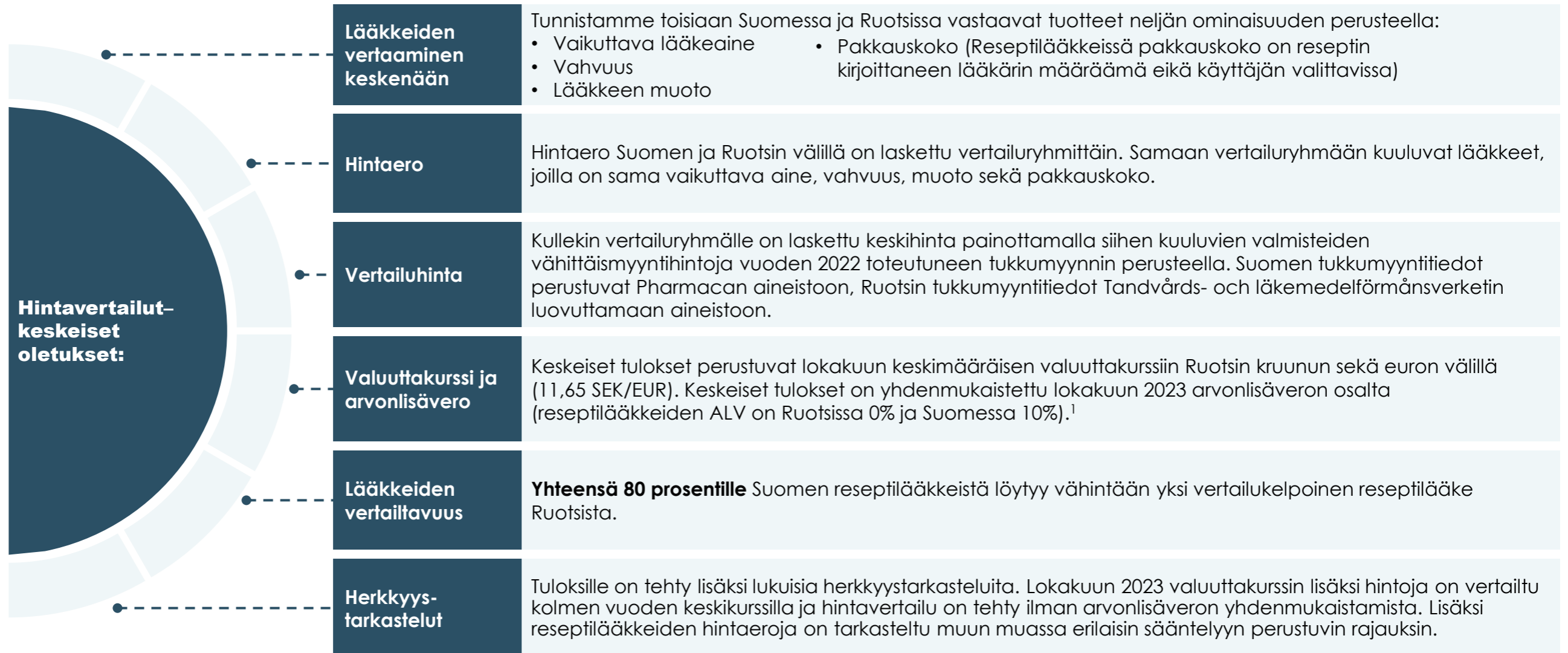
10 myydyintä vertailuryhmää Suomessa tukkumyynnin arvon perusteella, yhdenmukaistettu arvonlisäverotus, Ruotsin myyntikanavan mukaan

	Lääkeaine ja vahvuus	Apteekin myymälä	Apteekin verkkokauppa	Ruokakauppa
Suomessa itsehoitolääkkeiden hinnan on oltava sama kaikissa apteekin myymälöissä sekä verkkokaupassa.	Ibuprofeeni 400mg (tabletit)	-36%	-57%	-46%
	Diklofenaakki 23,2mg/ml	-30%	-46%	-25%
Ruotsissa saman apteekin myymälä- ja verkkohinnat voivat poiketa toisistaan. Ne Ruotsin itsehoitolääkkeet, joita myydään myös ruokakaupassa, ovat pääosin edullisempia kuin itsehoitolääkkeet keskimäärin.	Parasetamoli 500mg	-31%	-57%	-9%
	Ksylometatsoliini 1mg/ml	-40%	-60%	-44%
	Diklooribentsyylialkoholi 1,2mg	-18%	-44%	-34%
	Ibuprofeeni 400mg (nestemäiset kapselit)	-51%	-62%	-54%
Ruotsin apteekkiyhdistyksen mukaan lääkkeiden myynti ruokakaupoissa on lisännyt hintakilpailua itsehoitolääkkeissä ja kannustanut apteekkeja tuomaan edullisia geneerisiä valmisteta markkinalle. ¹ Tässä hintavertailussa emme ole selvittäneet kilpailun vaikutusta Ruotsin vähittäismyyntihintoihin.	Nikotiini 1mg	-40%	-52%	-29%
	Parasetamoli 24mg/ml	-26%	-42%	-35%
	Natriumlauryylisulfoasetaatti, ml. yhdistelmät	-18%	-40%	-33%
	Bentsydamiini 3mg	-21%	-36%	-24%

3

RESEPTILÄÄKKEET

Katsaus tutkimusmenetelmiin: reseptilääkkeet

1) Ruotsin arvonlisävero: Momssatser och undantag från moms, Skatteverket. ([Linkki](#)).

Reseptilääkkeet ovat keskimäärin 11 prosenttia halvempia Ruotsissa kuin Suomessa

Hinta Ruotsissa suhteessa hintaan Suomessa, lokakuun 2023 valuuttakurssi, yhdenmukaistettu arvonlisäverotus

Reseptilääkkeiden vähittäismyyntihinnat ovat **keskimäärin 11 prosenttia edullisempia Ruotsissa kuin Suomessa**, kun hinnat on verotuksen osalta yhdenmukaistettu. Keskimääräinen hintaero kaikkien vertailuryhmien välillä on laskettu painottamalla vertailuryhmäkohtaiset hintaerot Suomen 2022 lääkemyynillä Pharmacan tukkumyyntiaineiston pohjalta.

Hintasäntely Suomessa ja Ruotsissa vaihtelee sen mukaan, onko yksittäinen lääke lääkekorvauksen piirissä tai kohtaako lääke markkinoilla kilpailua.

Yhteistä maille on se, että lääkekorvauksen piirissä olevien lääkkeiden hinnat ovat tarkemmin säädeltyjä kuin sen ulkopuolella olevien.

Ei-korvattavien lääkkeiden tukkuhintoja ei säännellä kummassakaan maassa. Suomessa niiden vähittäismyyntihinnat lasketaan lääketaksan mukaisesti. Ruotsissa ei-korvattavien lääkkeiden vähittäismyyntihintoja ei ole erikseen säännelty.

Keskimääräinen hintaero Suomen ja Ruotsin välillä kaikkien reseptilääkkeiden osalta

**Lokakuun 2023 valuuttakurssi,
yhdenmukaistettu arvonlisäverotus**

-11%

Kun huomioimme viitehintajärjestelmien piirissä olevat lääkkeet, hinnat ovat keskimäärin 20 prosenttia halvempia Ruotsissa

Hinta Ruotsissa suhteessa hintaan Suomessa, lokakuun 2023 valuuttakurssi, yhdenmukaistettu arvonlisäverotus

Kun vertaamme vain lääkkeitä, jotka ovat osa Suomen viitehintajärjestelmää sekä Ruotsin "periodens vara"-järjestelmää, vähittäismyyntihinnat Ruotsissa ovat **keskimäärin 20 prosenttia edullisempia kuin Suomessa**. Kummassakin maassa viitehintaryhmä muodostetaan pääasiassa vain niille korvausjärjestelmän piirissä oleville lääkevalmisteille, joilla on vähintään yksi kaupan oleva korvaava valmiste.¹

Suomessa viitehintajärjestelmään kuuluvien tuotteiden tukkumyynti oli vuonna 2022 noin 467 miljoonaa euroa. Tämä vastaa noin 26% Suomen reseptilääkkeiden tukkumyyntistä.

Ruotsissa viitehinnoiteltujen tuotteiden määrä on Suomea korkeampi, 5727 tuotetta Ruotsissa ja 3205 tuotetta Suomessa. Tässä hintavertailuselvityksessä emme ole erityisesti arvioineet tuotemääräeroihin vaikuttavia tekijöitä. Ero tuotemäärissä voi olla seurausta esimerkiksi siitä, että Ruotsin järjestelmä saattaa kannustaa toimijoita rinnakkaistuontiin ja -jakeluun.

Keskimääräinen hintaero Suomen ja Ruotsin välillä viitehintajärjestelmän sekä *periodens vara*-järjestelmän piirissä oleville lääkkeille.

Lokakuun 2023 valuuttakurssi,
yhdenmukaistettu arvonlisäverotus

-20%

¹) Lääkkeiden hintalautakunnan mukaan "[v]iitehintaryhmän muodostumisen edellytyksenä on, että keskenään vaihtokelpoisten valmisteiden ryhmässä on vähintään kaksi kaupan olevaa korvattavaa lääkevalmistetta, joista vähintään toinen on rinnakkaisvalmiste, rinnakkaistuontivalmiste tai rinnakkaisjakeluvalmiste."
([Linkki](#))

CONTACT

Kalle Kantanen
kak@copenhageneconomics.com

Copenhagen Economics
Lönrotinkatu 5
00100 Helsinki
Finland

www.copenhageneconomics.com

LIITE

TUOTE-ESIMERKKEJÄ JOISTAIN YLEISIMMISTÄ
ITSEHOITOLÄÄKKEISTÄ

Burana – Ibuprofeeni (400mg), tabletti 30kpl

Lokakuun 2023 valuuttakurssi, yhdenmukaistettu arvonlisäverotus

	Suomi	Ruotsi (Ipren 400mg, 30kpl)		
Myyntikanava	Apteekki	Apteekki	Apteekin verkkokauppa	Ruokakauppa
Sama tai vastaava brändätty tuote, hinta euroissa	8,50 (lokakuun YA-hinta)	4,61 ¹ (-46%)	3,70 ² (-56%)	4,10 ³ (-52%)
Edullisin vastaava geneerinen tuote, hinta euroissa	3,94	3,50 ⁴ (-11%)	1,22 ⁵ (-69%)	2,53 ⁶ (-36%)

Otrivin - Ksylometatsoliini (1mg/ml), nenäsuihke 10ml

Lokakuun 2023 valuuttakurssi, yhdenmukaistettu arvonlisäverotus

	Suomi	Ruotsi		
Myyntikanava	Apteekki	Apteekki	Apteekin verkkokauppa	Ruokakauppa
Sama tai vastaava brändätty tuote, hinta euroissa	6,69	4,75 ¹ (-29%)	3,04 ² (-54%)	4,51 ³ (-33%)
Edullisin vastaava geneerinen tuote, hinta euroissa	6,19	2,88 ⁴ (-53%)	2,04 ⁵ (-67%)	2,13 ⁶ (-66%)

Kestine - Ebastiini (10mg), tabletti 10 kpl

Lokakuun 2023 valuuttakurssi, yhdenmukaistettu arvonlisäverotus

	Suomi	Ruotsi		
Myyntikanava	Apteekki	Apteekki	Apteekin verkkokauppa	Ruokakauppa
Sama tai vastaava brändätty tuote, hinta euroissa	7,47	5,03 ¹ (-33%)	3,72 ² (-50%)	4,61 ³ (-38%)
Edullisin vastaava geneerinen tuote, hinta euroissa	7,25	3,74 ⁴ (-48%)	2,77 ⁵ (-62%)	-

Strepsils Hunaja&Sitruuna - Diklooribentsyylialkoholi (1,2mg) / amyylimetakresoli (0,6mg), imeskelytabletti 24kpl

Lokakuun 2023 valuuttakurssi, yhdenmukaistettu arvonlisäverotus

	Suomi		Ruotsi		
Myyntikanava	Apteekki	Apteekki	Apteekin verkkokauppa	Ruokakauppa	
Sama tai vastaava brändätty tuote, hinta euroissa	8,50	7,36 ¹ (-13%)	4,94 ² (-42%)	5,64 ³ (-34%)	
Edullisin vastaava geneerinen tuote, hinta euroissa	-	5,52 ⁴ (-35%)	3,70 ⁵ (-56%)	-	